

Bulgar ve Rumen üsleri bombalanırken Aydınlanacak bir nokta daha

Bulgar ve Rumen üslerinin bombalanması kadar tabii bir şey olamaz. Bu memleketler kapılarını Alman ordularına açmak ve komşularına saldırmakla bu vaziyeti ve bu neticeyi peşinen kabul etmişlerdir. Şikâyet ve sızıltıları ancak onları da harbe karıştıracak bir Alman manevrası olabilir..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Ankaranın:

Balkanlarda başlayan harp, e-henem mahiyetini muhafaza ederek tabii seyrini takip etmekte devam ediyor. Bu arada ve harp sahneleri dışında alaka celbeden bir mevzu da Rumen ve Bulgar bölgelerinin bombardımana maruz kalmasıdır.

Bulgar ve Rumenler, bombardımanı âdeti yersiz ve haksız bulmakta ve kendilerinin harp dışı da bulunduklarını tebarüz ettirmektedirler. Hakikatte, bu şikâyetlerinin bir Alman manevrası ve bir ihtilâl vesilesi olup olmadığı henüz malûm değildir. Harbia müstakbel inkişaf ve seyrini bu noktaya da gözününe çıkaracaktır. Ancak, mütteliklere göre; Bulgaristan ve Romanyanın bombalanması tabii bir müdafaa hakkı addetmek lazımdır. Balkanlara harbi getiren muhaver olduğu gibi, Bulgar ve Rumen topraklarını hareket üssü haline sokan da Alman-yadır. Alman ordularının bulunduğu her yere taarruz etmek hiç güphe yok ki, hakikatte sırf Alman ordusuna zarar vermek içindir. Eğer Alman orduları Bulgaristan-da ise oraya, Romanyada ise, yine Romanyaya taarruz etmek; müttarızın nakil vasıtalarını, yığınaklarını, silâh depolarını, malzeme kollarını, tayyare üslerini bombalamak, tahrip etmek en tabii olan şeydir. Bu arada Rumen, Bulgar sivil halkının ve bazı şehirlerinin de mutazarrır olması gayrikabili içtiaptır. Ancak, ne Yugoslavyanın, ne Yunanistan ve İngilterenin gerek Romanya ve gerek Bulgaristan devlet ve halkı hakkında en basit bir suiniyet

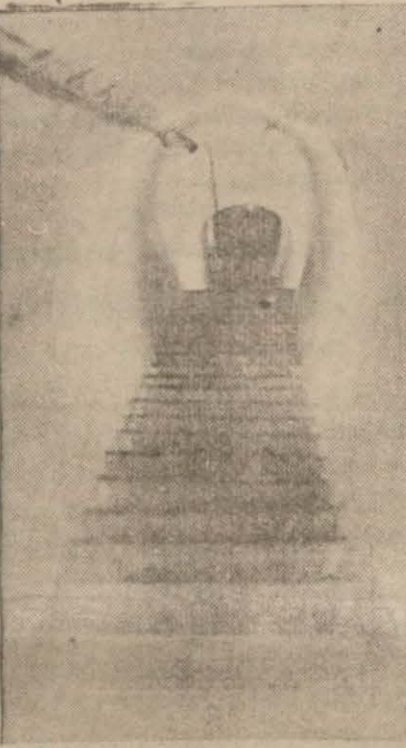
(Devamı 5 inci sayfa)

Yugoslav ordusu dün saat 10 da İşkodra şehrine girdi

Yugoslavların askeri vaziyeti son derece mükemmel

Atina 8 (A.A.) — Lubliana radyosunun bildiridine göre, Yugoslav küt'aları dün saat 10 da İşkodraya girmişlerdir. İşkodra Draçtan 112 kilometre mesafededir.

Yunanistanda, Yugoslavların askeri vaziyeti son derecede mükemmel görülmektedir.

Metaksas hattının dahilden bir görünüşü

İleri küçük istihkâmlar hâlâ tutunmaktadır

Atina 8 (A.A.) — Garbi Trakya'daki bazı muntakaların, lüzumsuz zayıfları bertaraf etmek üzere tahliye edildiği bildirilmektedir. Bununla beraber bazı istihkâmlar düşman harp malzemesinin geçmesine mâni olmak için tutunmaktadır.

Sofya garı, şimendifer depoları, antrepolar, bir fabrika şiddetle bombardıman edildi

Sofya 8 (A.A.) — 6-7 nisan gecesi Bulgar hava dafı topları Sofyaya hücum eden enebi tayyarelerine ateş açmışlardır. 20 yangın ve

(Devamı: 5 inci sayfa)

İtalyanların şimdiye kadar verdikleri müthiş zayıat

Londra 8 (A.A.) — Dün Londra'da bildirildiğine göre, Afrikadaki İtalyan zayıatı ölü, esir ve yaralı olarak 283,000 kişiye balığ olmak-tadır. Libyada İngilizler 140,000, Somalide 30,000 esir almışlardır. Arnavutlukta İtalyan zayıatı 90,000 kişiye balığ olmuştur. Bunun 20,000 i maktul, 20,000 i esir, 50,000 i yaralıdır.

Yunan - Alman cephesinde şimdi harekâta sahne olan sarp vadilerde n Stroma vadisine bir kuş bakışı

Alman kuvvetleri henüz bir adım ilerlemeğe muvaffak olamadı

Birkaç istihkâma giren Almanlar, orada imha edildi

Atina 8 (A.A.) — Yunan ordusu Başkumandanlığının dün akşamki resmi tebliği:

Mühim Alman kuvvetleri dün (Devamı 5 inci sayfa)

Hür Fransızlar da Balkanlarda harbetmiye geliyor

Londra 8 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansının bildirdiğine göre, hür Fransızların şefi General de Gaulle İskenderiyede bir mü-lâkat esnasında demiştir ki: «Balkanlar harbine hür Fransa'nın da iştirak edeceği ümidindeyim. Oraya gitmekliğim pek muhtemeldir. Balkanlarda Alman gayretinin büyük ve müthiş olacağını zannediyorum. Fakat mukavemeti tercih etmiş olan Balkan memleketlerinin pişman olmayacakları kanaatini muhafaza ediyorum.»

Parti Grubu bu gün toplanıyor

Ankara 8 (Telefonla) — Meclis Parti Grubu bugün saat 15 de toplanacaktır. Toplantıda son Balkan vaziyeti hakkında Başvekilimizin ve Hariciye Vekilinin izahat vermeleri muhtemeldir.

(Devamı 5 inci sayfa)

19 Mayıs Gençlik Bayramına hazırlık

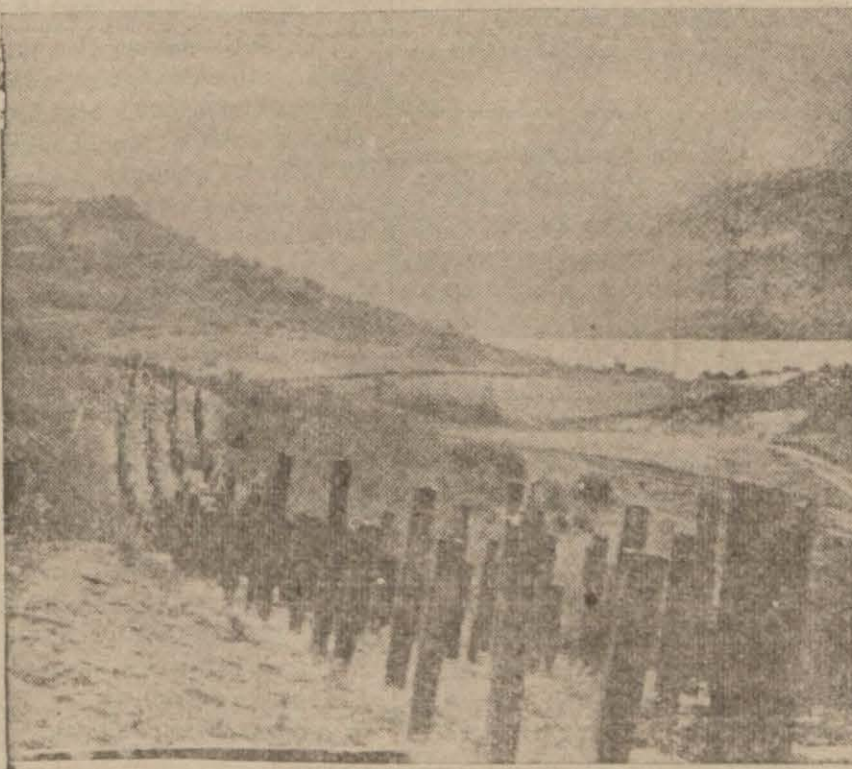
Bu sabah vilâyette bir toplantı yapıldı

Bu sabah saat 11 de Vilâyette Vali Muavini Ahmet Kınığın re-isliğinde bir toplantı yapılmış, 19 Mayıs Gençlik Bayramının hazırlıkları üzerinde görüşülmüştür. Toplantıya, Maarif Müdürü, Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi ikinci reisi ve diğer alakadarlar iştirak etmiştir. Bu seneki Gençlik Bayramının diğer senelerden çok daha güzel olması için sık sık toplantılar yapılacak ve icabeden tedbirle alınacaktır

Gerilere inen Alman paraşütçüleri esir edildi

Alman cephesi Beleş'ten Gümülcine'ye kadar uzuyor

Atina 8 (A.A.) — Resmi sözcü Almanların Yunan cephesinde paraşütçü teşekkülleri kullandıklarını bildirmektedir. İlk atılan teşekküller Yunan kuvvetleri tarafından sarılmış ve esir edilmişlerdir. Sözcü Almanların Beleş muntakasından Garbi Trakya'da Gümülcine kadar uzanan yeni bir hat teşkil etmiş olduklarını bildirmiştir.

Metaksas hattının önünde tank müniaları

Örfî idare kanununda yeni tadilat yapıldı

Muayyen suçlarda Adliye Vekilinden izin alma usulü tatbik edilmeyecek

Örfî idare Kanununda yapılacak tadilat hakkındaki lâyiha tetkik olunmaktadır. Buna göre, Örfî idare Mahkemelerinde Askerî Muhakeme usulü Kanununun tatbiki kanun hükümleri iktizasından bulunduğuna göre, muhtelif mahallerde kurulacak Örfî idare Mahkemesinin Örfî idare Komutanı tarafından idaresi müşküllü mücip bulunduğundan, her mahkeme nezdinde birer adlî âmir bulundurulması lüzumlu görülmüştür. Bu hususta kanun hükümleri ilâvesi teklif edilmiştir. Komutanlık emrinde motörlü ve motörsüz lüzumu kadar nakil vasıtaları bulunabileceği ve muayyen suçlar için yapılacak takibatta Adliye Vekilinden izin alma usulünün bu kabil suçlarda, Örfî idare Mahkemelerinde

Ege vapurunda bir yolcunun feci ölümü

Zavallı adam vinç çarklarının arasında ezildi

(Yazısı 5 inci sayfa)

Şehrimizdeki Yugoslavlar da vatan vazifesini ifaya gidiyorlar

Konsolosluk bunları 24 saatte müracaata davet etti

Almanya ve İtalyanın Yugoslavyaya ilânı harp edip taarruz etmeleri üzerine enebi memleketlerde bulunan Yugoslavlar vatanı vazifelerini ifaya davet olunmuşlardır.

Bu meydana Yugoslavya İstanbul General Konsolosluğu, Türkiye'de mukim ve askeri sınıflara dahil bilûm Yugoslav tebaasının bu sabahdan itibaren 24 saat zarfında Konsoloshaneye müracaat ederek kendilerine verilecek talimatı almalarını mecburi tutmuş ve bu davete icabet etmeyenler hakkında Yugoslav askeri ceza kanunu ahkâmının tatbik olunacağını bildirmiştir.

Bunun üzerine Yugoslav tebaası gençler müttacizlere karşı yurtlarını kahramanca müdafaa için çarpışmak üzere memleketlerine gitmek maksadile aşk ve heyecanla Konsolosluga müracaate başlamışlardır.

İngiliz ordusu harbe girmeye hazırlandı

Atina 8 (A.A.) — Röyterin Yunanistandaki İngiliz kuvvetleri nezdindeki muhabiri, kıtaatın muharebeye hazırlanmakta olduğunu bildirmektedir. Muhabir, cennapta ki İngiliz ordusu üslerinin mükemmel olduğunu ilâve etmektedir.

Yabancı bir genç 9 gündür ortadan kayıp

Zabita araştırmalar yapıyor

Fatihde Kurkutaka sokağında 22 numarada oturan İstanbul güm-rüğü kara işçilerinden Arif Çavuşun 20 yaşındaki kardeşi Raşidin dokuz gündenberi ortadan kaybolduğu polise haber verilmiştir. İstanbul yabancıları olan Raşit bundan az müddet evvel Bitlisin Kelkük köyünden şehrimize biraderi Arif Çavuşun yanına gelmiş ve sağ ayağından sakat olduğundan evden dışarıya çıkmamıştır.

(Devamı 5 inci sayfa)

BALKAN Vaziyetine Umumî Bir BAKIŞ

İngiliz hükûmeti Macaristanla da siyasî münasebeti kesti, Berlindeki Yugoslav ve Yunan sefirleri ayrıldı

Yugoslav hükûmet merkezi Belgrattan ayrıldı, İngiliz Elçisi de beraber...

Yunanistana yeni İngiliz kuvvetleri daha getiriliyor

ALMANLAR İLK HAMLEDE AGIR ZAYIAT VERDİLER
Yunan — Alman cephesinden gelen ilk haberler, İngilizlerin (Devamı: 5 inci sayfa)

Buz satışını çoğaltmak için yeni bir karar

Buz dolapları ile su soğutulmıyacak

Son günlerde Belediye tarafından verilen bir kararla sucu, mahallebici dükkânlarında su, şerbet, limonata gibi meşrubatın kurşun borulardan geçirilerek soğutulması ve tulumla ile tazyik olunmuş su satılması men edilmiştir. Şehrimizdeki tek mil mahallebici ve sucular da soğutma için firijder makineleri kullanıldığından ve bu makinelerde kurşun borulu tesisat bulundu-

(Devamı 5 inci sayfa)

ÇERÇEVE

Bu bir hitaptır!!!

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Yugoslavlar ve Yunanlılar! Bugüne kadar ikinize karşı da hususî ve istisnai manada hiçbir aşırı muhabbet ve hayranlığım olmadı. Zaten oldu de-seydim sizin inananmanız lâzımdı. Dürüst ve samimi insan, kendi milletinden başka hiçbir insan topluluğuna hususî ve istisnai manada aşırı bir muhabbet ve hayranlık duyduğumu iddia edemez. Buna rağmen şimdi ben, en eski bir Anadolu ailesinden bir Türk çocuğu olmak ve Türk tarihinin namütenahi şeref hissesinden tek kişilik bir pay hakkına malik bulunmak gibi, beni herhangi başka bir millete karşı aşırı muhabbet ve hayranlık duygusundan alıkoymayacak muhteşem gurur münasibine rağmen işte size hitap edebiliyorum:

48 saatdenberi aşırı ve istisnai manada bütün sevgilerimin ve

hayranlıklarımın mihrakısınıza..

Yugoslavları! Beş sınırın üzerinden sarılı bulunan sen, girdiğindeki hançere, alındaki tabancaya, şakağundaki topuza, sırtındaki süngüye ve kalbindeki oka rağmen teslim olmamanın ulvi örneğini gösterebildin. Sen ki, yalnız dizkapaklarından aşağısı basit bir emniyet ifade ediyordu; ve sen ki öz dimağının bir merkezi tarafından yazılı ve mühürlü bir ihanet tertibine kurban edildim!

Yunanlı! İtalyanlara karşı durmuş olman, onları önüne katıp dere, tepe dağ sürmüş bulunman bence büyük bir kaymet değildi. İtalyanlarla kahramanca boy ölçüşmendeki şatafatlı edebiyat, herşeyde ve her hakkına rağmen bana hoş görünmüyordu. Çünkü bütün bu hadiseler, senin kıymet derecenden ziyade, düşmanın kıymetsizlik derecesini ifadeye yarıyacak şeylerdi. Fakat ilk ve mes'ut tecrübelerinden sonra, sözde ve kemiyette

(Devamı: 5 inci sayfa)

EN SON DAKİKA

Türk hükûmeti bugünkü ihtiyatlı vaziyetinden ayrılacak mı

Liyon 8 (A.A.) — Gayrimuharip Avrupa memleketlerinin vaziyetini gözden geçiren Paris-Soir gazetesi başmakalesinde Türkiye'nin vaziyetini de tetkik ederek diyor ki:

Türkiye bugünkü ihtiyatlı vaziyetinden ayrılacak mı? Her şey Bulgaristanın hattı hareketine ve askeri hareketin seyrine bağlıdır. Meriç vadisinde bir inişin Türk hükûmetini azami derecede endişeye düşüreceği aşikârdır. Zira Meriç Çanakaleye giden sahadır. Muharebeler şimdilik Stroma koridorunda cereyan etmektedir. Furtuna yakındır, fakat patlamamıştır.

KIDI
hanımın

seyahatli

İnizantın. Okuy-
k etmişler, ben-
İnizantın intizamı
İnizantın nedir?
İnizantın düşündüm.
İnizantın muhayyel sah-
İnizantın um:
İnizantın tramvayı Kara-
İnizantın et etmiştir. Ara-
İnizantın doludur. Güç
İnizantın bir hanım da,
İnizantın içeriye doğru
İnizantın yor.. Yol veri-
İnizantın kanlı kalıyor.

hanıma terkedildi.
Bayan biletçi
ihtiyar hanıma
Anne biletiniz?
Kızım?. Daha
biletçi gelmedi.
Nim işte hanım
di oradan kı-
çık başka kim-
rî?. Hemen,
n hanım anne,

ki, ben, sen-
üyüğüm?. Söy-
rol. Benim, se-
n olur mu?.

lar girer. Bü-
nlatılır ki, bu
akikaten, tram-
dir. Onun üze-
anne, dikkatli
biletçiye ba-

zi daha evvel
n.. Bir yerden
amma.. Nere-
ayım. Yarab-

...nı.. Karan-
lı ki?.. Ha.. Siz,
nların loh
unuz mu idi?..
dattırladım.. Viş-
ise giymiş taze
mi?
um anneciğim..
ve böyle?
meye.. Bizim
a.. Kadıncağı-
Hâlâ gideme-
yaklarımda bir
romatizma..
Didar Hanımı

mi? Saniye
... Merhum Ha-
ninin kızı.. Nur
... İyî evlât yetiş-
... Kuruçeşme-
... süt kardeşime
... Kadın bir
... yım.. Yeşiltu-
... da atik 18, ce-
... ada oturuyor.
... rma... Oğlu bir
... pkin çıktı ki..
... kadıncığının
... ü belâ.. Ne ra-
... zıru.. Evlât e-

dar oğlan, ana-
nı koymuyor.
narak:
ere gelmişiz?..
neyi geçtik..
ğa kalkar:
Biletçi, şu zili
vıldırım..
R. SABİT

da maili
n evler

iz yazıyor:
civarındaki ma-
Neali Şah Sultan
ap, çürük ve ma-
kuk evler nazarı
tedir. Seneler-
yen bu binalar
re birer mantar
r. Herhangi kuv-
u mailli inhidam
u itaç edebilir
rinde oturan bir
yatları tehlikeye
siz bu mahallere
çöndürün tetbi-

gibi binaları bir
ettirirse yerinde
r alması olur.

HİKAYE

İKİ KARDEŞ

Yazan: DİLARA AKÇURA

Sessizce içeri süzülür. Fısıldar gibi seslendi:

— Abı! Karanlıkta pencerenin önünde duran gölge kimildi. Yine sakın bir ses cevap verdi:

— Buradayım Suna.

Gen çkız mırlılandı:

— Niçin karanlıkta duruyor - sun ablacığım?

— Bilmem.

Acele ilâve etti:

— Gece, deniz güzel. Seyrediyorurum.

Suna divana yaklaştı. Abıasının yanına oturdu. İçten gelen bir sesle sordu:

— Benim de seyretmeye müsade eder misin?

— Memnuniyetle.

Bunu söylerken hiç de memnun değildi. O düşünceleriyle baş başa kalmak istiyordu. Genç kız Kon-yada tanıştığı erkeği düşünüyordu. Nevzat ona:

— Sevim, ben İstanbul gelince nişanlanırsın.

Demisti. Halbuki tam üç ay geçmiş ne gelmiş, ne de bir haberi alabilmişti. Sevim bütün günlerini keder içinde geçiriyordu. Suna abıasının kederini biliyor, onu elineden geldiği kadar teselli etmeğe çalışıyordu. İşte sırf bu maksatla yanına gelmişti. Onun bu haline üzülüyordu. Genç kız titreyen bir sesle mırıldandı:

— Abı, gene ne düşünüyorsun?

Sevim sikkindi:

— Birsey düşünmüyorum Suna. Suna abıasının boynuna sarıldı. Korkarak söylendi:

— Mademki o seni sevmedi. Sen de onu unut.

Sevim şefkatle kardeşinin saçlarına dokundu.

Tam bu sırada keskin bir ışık odaya yayıldı. Suna doğruldu:

— Geldi abı.

— Haydi git Suna.

Genç kız abıasını öperek odadan çıktı. Sevim bu neşeli kızınsaade-tine gülerken ihanete uğrıyan sevgisine ağılıyordu.

— Onlar yakında nişanlanacaklar. Zavallı ben...

Diye mırıldanıyordu. Saatler geçiyor, Suna görünmüyordu. Sevim merak etmişti. Odasına koştu. Truvakarını sırtına geçirerek sokağa çıktı. Sunayı nasıl bulacaktı? Kendisi de bilmiyordu. Tam bu sırada birisinin kendisine doğru geldiğini görünce korktu. Fakat korkusu boşa çıkmıştı. Gelen Sunaydı. Merakla sordu:

— Nerede kaldın Suna?

— Farkında olmadan hayli yol yürümüşüz.

Abıasının koluna girdi. Sevim

yine kederliydi.

— Abı, birkaç gün sonra o gelececek.

— Niçin?

— Beni babamdan istemeğe.

— Güzel.

Suna abıasına sokuldu:

— Eve gelmeden evvel seninle tanışmasını arzu ettim. Yarın akşam beraber gideriz. Olmaz mı abıa?

Sevim biraz tereddüt etti. Reddetmek istedi. Gözleri kardeşinin gözlerine takılınca gitmek kararını verdi:

— Peki gideriz Suna.

Genç kız sevinçle bağırdı:

— Teşekkür ederim ablacığım.

★

Bol yıldızlı bir geceydi...

Sevimle Suna pencerenin önünde parolayı bekliyordu. Çok geçmeden keskin ışık duyuldu. İki kardeş heyecanla doğruldular. Sevim kardeşinin kolunu tuttu:

— Ben gelmezsem ne olur Suna?

— Olmaz abıa ona söz verdim.

Sevimin içinde bir sıkıntı vardı. İsrarın Sunayı gücündereceğini bildiği için fazla bir şey söylemedi. Yollarına devam ettiler.

Yolun kenarında uzun boylu bir gölge belirmişti. Suna abıasının kulağına eğildi:

— İşte Nevzat orada.

Sevim hayretle sordu:

— İsmi Nevzat mı? Halbuki sen Cemal olduğun söylemiştin.

Suna gülmüşü:

— Evet, ismi Nevzat Cemaldir. Fakat Nevzat hoşuma gitmediği için bu ismi unutmak istiyorum.

Sevim sarıldı. İçini çekti. Gölge onlara doğru geliyordu. Suna sevinçle bağırdı:

— Cemal!

— Benim Suna.

Genç adam iyice yaklaştı. Şimdi büyük ağaçların gölgelerinden kurtulmuş, bol yıldız ışıltısıyla yanan meydanlığa çıkmışlardı. Suna sevinçle:

— Abıam.

— Nevzat Cemal.

Diye takdim etti. Genç erkek Sevimin yüzüne bakınca şiddetle sarsıldı. Sevim inledi:

— Nevzat...

ÇOCUKSUZ AİLE YUVASI SU-YU ÇEKİLMİŞ DEĞİRMENE BENZER. YARDIMA MUHTAÇ ÇOCUKLARI SEVİLMELİ VE YAŞATILMELİ

Cocuk Esirgeme Kurumu
G. Merkezi

Avrupanın meraklı köşeleri

İspanyanın cennet şehri: BARSELON

Caddelerinin temizliği, süsü, sevimliliği ile meşhur olan bir belde

Yazan: HİKMET NİSAN

1934 te Barselonda altı ay kadar kalmış, bu güzel ve temiz şehri pek sevmiştim. Malum olduğu üzere Barselon, İspanyanın Akdenizdeki en mühim limanı, ve dolayısıyla en zengin beldesidir. Nüfusu bir milyonu geçiyor, bütün Mânasiyle kozmopolit bir şehir olup Katalonya eyaletinin merkezidir. Muntazam ve son sistem rihtimleriyle, doklarıyla, Marsilya ve Cenova'ya rekabet eder.

Limanda, hergün, muhtelif milliyetlerin bayrağını taşıyan büyük küçük düzinelerce vapurlar mal alıp mal çıkarır; bunlar meydanında ekseriyeti Brezil, Arjantin, Şili, Meksika ve Peru gibi Cenebu Amerika gemileri teşkil eder. Ticaret bakımından bu derece ehemmiyeti haiz olan Barselon, sanayi bakımından da İspanya şehirlerinin en ileri gelenlerindendir. Kumak fabrikaları, zeytinyağı ve sabun imalataneler, triyat ve levazımı şehhiye atelyeleri; hattâ bir otomobil fabrikası bile vardır. Bu itibarla, Barselon, İspanyanın kalbidir, şah damarıdır. Kemiyet itibarıyla Madrid payitahttır; fakat keyfiyet bakımından Barselon bütün İspanyanın payitahtıdır. İspanyol Abidesinin kaldesidir, temelidir...

Barselon da bütün eski ve tarihî şehirler gibi iki kısma ayrılmıştır. Eskişehir, Yenişehir.

Eskişehir, elân millî damgasını muhafaza etmekte olan dar ve loş sokaklarla asırların yadigarı olan mebanî mukaddese ve İspanyol tarzı mimarisinin şaheserleri sayılan binaları ihtiva eden kısmıdır.

Yenişehir; muhteşem ve azametli binalar, geniş ve asfalt caddeler, güzel sinemalar ve büyük ticaret müesseselerinin bulunduğu mahallelerden müteşekkildir. Bunlar meydanında "Paseo de Gracia" denilen meşhur ve muhteşem bir caddedir ki, dört kilometre uzunluğunda, 70 metre genişliğinde, şehrin şahdamarını teşkil eder ve Paris'teki meşhur "Champs Elysee" nin değeri bir "ikinci" siddir.

Barselonlular bu caddeleriyle iftihar ederler. Yerden göğe kadar hakları da vardır... Gerek bu şah damarın, gerekse büyük küçük sair sokakların, temizliğinden, güzelliğinden bahsetmeye bilmem lüzum var mı?

Sabah, öğle ve akşam olmak üzere, Barselon, günde üç defa sulanır, geceleri ise, tamamen yıkanır; toz denilen şeyden eser yoktur. Ahali de temizdir ve sokak tarbiyesine vaktidir, bu itibarla Belediyenin işi yüzde elli nisbetinde kolaylaşır.

Bütün bu güzelliklere ve geçirdiğim iyi günlerle rağmen, beni eslendiren bir şey vadi: İspanyada bu kadar bulmak ve bu müddet zarfında bir ihtilâl görmemek...

Nihayet günün birinde o da oldu. 1934 Teğrisinininde Katalonya hükümeti, Madride karşı livayı isyanı a. çarık «Müstakıl Katalonya Cümhuriyeti» ilân etti. Kırk sekiz saat devam eden bu ihtilâl esnasında sokak muharebeleri vukua geldi, hükümet merkezi, Parti binası, Belediye Dairesi top ateşi ile harap oldular.

Barselon ile bütün İspanya arasında irtibat kesildi, telgraf ve telefon işlemez oldu, trenler, tramvaylar durdu, lar yerde kaldılar, radyolar sustu, velhasıl iki gün iki gece halk «hali harp vaziyetinde» kaldı. Bununla beraber, akşamları kahvelerle sütiş dükkânları hiç bir şey olmamış gibi müşterilerinden mahrum olmadılar. Mitrilyöz ve tüfek sesleri biraz kesilir kesilmez, kadın erkek, çocuk çocuk sokaklara dö, küldüler. Biz bile olup biteni bizzat görmek için, lüzumsuz bir cesaret eseri göstermekten kendimizi alamadık, sokağa çıktık ve oturdumuz binadan hazırlanarak en kazalı meydanı sayılan «Katalonya» meydanına kadar gittik.

Katalonya Cümhuriyeti, ancak on iki saat payidar oldu. Madrid hükümet orduları sür'atle vaziyete hakim olduğundan, sinema filmlerinde görülen ihtilâllere pek benzeyen bu ihtilâl de iki gün yaşadıktan sonra «Küllü şeyin yerdü ilâ aslı» fevha, anca, Katalonya, yine eskisi gibi İspanya devletinin bir eyaleti olarak kaldı.

Fransa olduğu gibi, İspanyada da, a-şağı sınıf halkın tahsilî mefkurtur. Bununla beraber, terbiyeden, nezaketten bir ân ihiraf etmezler. Ecnabiler karşı son derece nezaketkardır. Ben bunun bir misaline, o ihtilâl günlerinde, o fevkalade karışıklık devresinde bizzat şahit oldum.

Hâdisenin günün akşamı, ses sada kesilmişti, salkak merakla bir dışarı çıkayım dedim. Karşı kaldırıma geçtim esnada bir «Karabinier» tarafından durduruldum. Vesikalarımı gösterdim. Cebimden vesikaları çıkararak beraber, yarım yamalak bildiğim İspanyolca ile, ecnebi olduğumu da söyledim.

— Ne milletensiniz?

— Türküm...

Uzattığım kağıtları tetkike lüzum görmeden, nerede oturduğumu sordu. Arkama dönerek evi gösterdim.

— O halde, dedi, daha ileri gitme, yiniz; belki bir kazaya maruz kalırsınız. Evinize girmenizi tavsiye ederim.

Geniş caddeyi benimle beraber geçti, beni evin kapısına kadar getirdikten sonra akserce bir selâm verdi:

— Adio Signor... diyerek nezaketle yanından ayrıldı...

Meraklı

Hapishanede bir canı bir den bire milyoner oldu

Amerikada, Virjinya hükümeti dahilinde başta gelen yirmi milyonerinden biri de Juan Kokimbo isminde birisidir. Fakat bu zat, müebbet kürek mahkûmu olarak hapishanede bulunmaktadır.

Juan Amerikaya çıktığı zaman, yakışıklı bir delikanlı idi. Yalnız kundra boyacılığı yaptı. Birgün de tesadüfen bir çamaşırhane de işçiliğe girdi. Günler geçti, çamaşırhane sahibinin kızı Elen'a âşık oldu. Kız dabu aşkı mukabelesiz bırakmıyordu. Juan sevdiği bu kızla evlenmek ve bu izdivaçta ona lâ-yık bir koca olmak istiyordu. Aşk, kendisini ihtira yollarına sevketti. Bir çamaşır yıkama makinesi keşfetti. Fakat kızına karşı temayüllü olduğunu anlayan patronu Juan'ın kapı dışarı etti. Fakat Elen, çamaşır makinesi tekemmül edinceye kadar kendisini bekliyeceğini vâdetti.

Artık Juan kendisini bu işe vakfetmişti. Gece gündüz çalıştı, aç kaldı, soğukta kaldı. Fakat behem-hal muvaffak olmak istiyordu. Bir gün bütün hüyaları birdenbire yıkıyordu. Elen'in zengin bir tüccarla evlendiğini haber almıştı. Juan bunu affedemedi. İntikam almak istedi. Bir tabanca satın aldı ve genç evlilerin ikametgâhına gitti. Şiddetli bir münakaşadan sonra her ikisini de öldürdü. Kendince meşru addettiği bu intikam, ona bütün hayatına mal olmuştu. Çünkü müebbet hapse mahkûm edildi.

Juan aylarca ve aylarca hücrelerinde kaldı, son derece canı sıkılıyordu. Hapishane müdüründen ihtar etrafında çalışmalarına devam etmek üzere müsade aldı. Hücresinin demir parmaklıkları arkasında günün birinde meşhur çamaşır makinesi tekemmül etmiş bir halde doğdu. Makine ile son derece âlâkadar olan bir fabrikatör, bu makinelerin imalini işini üzerine aldı. Büyük bir muvaffakiyet! Bir kaç ey içinde daimal hapishanede ki hücrelerinde bulunan Juan Kokimbo milyoner oldu. Artık ondan sonra hep iyilik yapmağı düşündü, bedbaht insanları meşut etmek için avuç dolusu para dağıtıyordu. Bilhassa, yardım için, gençleri düşünüyordu. Filân talebinin tahsilini ikmal etmesi filân kızın san'atkar olabilmesi, filân muhterlin tetkiklerine devan" edebilmesi, filân ressamın muvaffak olabilmesi için para yardımlarında bulunuyordu.

Şimdi Juan bu yardımlarından dolayı kendisini dünyanın en mesut adamı hissediyor.

Bekri Mustafa

Yazan: OSMAN CEMAL KAYGILI

Tefrika No: 23

Bir sebilcilik de bu Akşam yapacağım, sevaba girerim

— Var sanıyorum!.

— Neresi var, Salatomrukta-ki batakhane mi?

— Allah etmiye!

— Yoksa, Yedikuledeki Samur Kaşın meyhanesi mi?

— Balyoz Muharrem'in evi! Geçen gün sana anlatmıştım ya, biz artık Muharremle kardeş olduk. Anası da bana evlât dedi.

— Haaa... Bak o, olur. Olur ama işi gayet gizli tutmalı, yoksa mesele çakılırsa hâpı yuttuğunun resmidir.

— Enayi miyim ben, kimseye söylemem!

— Darılma amma Mustafa, sen enayi değilsin, fakat pek safsın!

— Neden?

— Hem kimseye söylemem diyorsun, hem de şimdi meseleyi bana bülbül gibi anlatıyorsun!

— Sen başkasın be Arap, sen benim gayet aziz arkadaşım, candan dostumsun!

— İyi amma, meşhur sözdür: Arif isen sakla sırın deme asla dostuna,

Belki dostun dostu vardır. o da söyler dostuna!

— Ben seni bilirim, senin için sırlıdır.

— Ulan ben kavurma küptümü-yüm ki içim sırı olsun!

— Neyse, bırak şimdi alayı da hele yuvahyalım birer tane daha!

— Arap be!

— Ne istiyorsun çabuk söyle!

— Hani hatırlarsın ya, bundan birkaç yıl önce Çirpici çayırında ben bu kızla anasua karşı bir se-bileci oyunu oynamıştım!

— Hatırlamaz mıyım hiç?

— Hey gidi günler hey, o vakit rahmetli anacığım da sağdı!

— Öyle idi.

— Arap be!

— Ne istiyorsun be!

— Ben bu akşam bir sebileci o-yunu da burada oynayacağım!

— Nerede?

— Kumkapı çarşısında!

— Ne münaşebet?

— Aklıma öyle esti işte! Hem bu yüzden rahmetli annemle babamın da ruhları şâd olur belki!

— Vazgeç de rakımı içelim ya-hu!

— Hayır, hayır, bir sebilcilik de ben bu akşam burada yapacağım; hem bu gece cama gecesidir, sevaba girmiş oluruz!

Arapın cevap vermesine mey-dan bırakmadan meyhaneye miçolarından birini çağırdı:

— Ela vire kalopedi, ele palikaryamul.

Çıraklardan, özde en aşık seğırtti:

— Oriste pasakamul!

— Çabuk, fırla şuradan gel!

— Saka kırmısı ne, yani pinoz!

— Yok isketel!

— Ulan saka kırmısı değil ka kırbası, saka kırbası!

— Kırbak, yaniya beygiri yoksa esek isin!

— Yok katur için! Be her na kırbayı diyorun, kırbak!

— Kurbaga nerede bulandı, kurbaga yazın olur, şimdi kıştır!

— Ulan, ne mankafa şeysin Sakalar evlere, dükkânları ne ile taşırlar?

— Torba ilen!

— Nasıl torba ilen?

— Eliyle tarif ederek:

— Nah, boyle, büyük, tırile (üç köşe) bir torba!

— Hay dilini eşek arısı sö-emi? Ulan ona torba demek kırba derler, kırbak!

— Kırbak, torba, her neyse olamaz sındi!

— Elinin körtü olacak, git bu-buk, sakamın birinden, bana le bir kırbak bul, gel!

Başustune amma, verecek saka bunu bana?

— Bekri Mustafa istiyor deyir verir!

— Peki, peki, sindi gidezey buldurmya!

Beş, on dakika sonra çırak onunda koca bir kırbak ile içeri girince Mustafanın yüzü güldü:

— Ooooh, oldu işimiz!

Arapın ve diğer müşterilerin hayretleri karşısında Mustafa kırbayı tezgâhın arkasından rakı ve sarap deposuna soktu oradaki rakı fiçilerinden birini musluğunu açarak onu lirik doldurmaya başladı. Meyhaneye Barba bunu görünce şaşırda sordu:

— Ne yapıyorsun vire Mustafa?

— Kör müsün, kırbaya rakı da duruyorun!

— More sen trolos (deli) oldun kırbada rakı dolar mı more!

— Fiçiyi doluyor da kırbaya n-çin dolmasın?

— Yapma vire kuzum, herke gülecek sana sindi!

— Ben de zaten herkesi gülsün diye yapıyorum ya bunu!

— Onu doldurup eve götürerek sin?

— Hayır canım, sebil edeceğim sebil.

— Ne zenbil more, hiç rakı zenbil olur mu?

— Bak şimdi görürsün, olur olmaz mı?

— Hem sindi hava soğuktan zenbil isem sızak havada olur!

— İyi ya işte, ben de bunu isanmaları için üşyenlere dağıtacağım!

— Nerde yapacaksın, bu zenbil sen sindi, meyhaneye iserde?

— Meyhane içinde sebil olur mu be, budala herif? Ben onu çarşada sebil edeceğim!

(Arkası var)

Sizi kahkaha dan kırarak — kahkahalarla güldürecek film

3 PALAVRACILAR AT YARIŞLARINDA

Yaratanlar: RITZ KARDEŞLER ve RICHARD ARLEEN

Bu Perşembe akşamı İPEK Sinemasında

Yıldızlar Yıldızı GRETA GARBO

Dâhi Rejisör ERNST LUBITSCH'in idaresinde «LADAM O KAMELYADAN» sonra MELVYN DOUGLAS ile beraber çevirdiği yegâne filmi

GÜLMİYEN KADIN

Türkçe Sözlü Emsalsiz San'at Şaheserinde GÜLECEKTİR.

Bütün İstanbul balkını koşturacak müstesna ve büyük Film.

Bu Perşembe akşamı SARA Y Sinemasında

Yerler Bugünden Tedarik Edilebilir.

Son Telgrafın Tarihi Tefrikası: 31

TUNA BOYUNDA

TÜRK ORDULARI

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Bizans üzerine yürünmesi teklif edildi

Umur Bey müthiş bir muharebe yaptı. Bulgar sergerdesi telef, kuvvetleri mahv ve perişan oldu.

Umur Bey silâhının kuvvetile Kantakozinosu zaferden zaferle doluştururken, Apokavkos da Bizans'ta hasımlarını hapislere atmamak meşguldü. Fakat bu zulüm çok sürmedi. Bir gün hapishaneyi gezerken mahpuslar tarafından öldürüldü.

Kantakozinos müthiş düşma-nından kurtulmuştu. Zaten Sırp kralı Fer şehrinden uzaklaşmıştı. Şimdi burayı da elde etmek lâ-

zımdı. Kantakozinos meclisi topla-dı. Mecliste Umur Beyle beraber Saruhan Beyinin oğlu Süleyman Bey de vardı.

Kantakozinos Ferin işgalinden bahsetti. Fakat «Umur Beyle Süleyman Bey Bizans üzerine yürünmesini» teklif ettiler.

Mütaleaları şu idi:

— Kantakozinos tek bir şehir almak için harbetmemeliydi. Bütün imparatorluk için harbetmeliydi. Paytahtı zaptetmedikten sonra imparatorluğa kendisini hâ-kim addedemezdi. Bundan başka,

Apokavkosun öldürülmesiyle vaziyet de müsait bir şekil almıştı. Bundan istifade lâzımdı.

Dediler.

Bu fikri herkes kabul etti. Ordu Bizansa doğru yürüdü. Bizans zaten her taraftan tehdit altında idi.

Anadoludan Orhan Bey, Rume-liden Kantakozinosla Umur Bey Bizansın en barışmak bilmez düşmanları idi.

Nihayet Kantakozinos ordu-su Bizans önlerine geldi. Şehirde hiç kargaşalık yoktu. Bu sükûnet Umur Beyin de, Kantakozinosun da emellerini kırdı. Tekrar döndüler, Makedonyaya geldiler. Bizansa girmek kolay değildi. Kaleler şehri muhafazaya kâfi idi.

Bu sırada Saruhan Beyin oğlu Süleyman Bey birdenbire hastalandı. Hastalık fazla bir sıtma idi.

Kendisine soğuksu içirerek zıddile tedavi etmek istediler. Ateş gittikçe arttı. Süleyman Beyin geç-simasında ölüm âlâmeleri görüldü.

Umur Bey çocuğun bu halinden pek müteessir oldu. Çünkü babası onu kendisine emanet etmişti. Yanına geldi, tiryakla yıllanmış şarap içirdi. Süleyman Bey biraz açılır gibi oldu.

Fakat ateşi gittikçe ziyadeleşti. Tekrar buzlu su verdiler, fakat ölümü durdurma muvaffak olamadılar. Umur Bey endişe içinde idi. Saruhan Beyin hiddetinden korkuyordu. İhtimal ki buna kızar, ülkesine tecavüz ederdi. Artık Trakyada bir dakika duramadı. Saruhan Bey, daha oğlunun ölümünü haber almadan hareket et-ti. İzmir'e geldi. Umur Bey doğru düşünmüştü.

Saruhan Bey, oğlunun ölümün-den son derece müteessir olmuştu. Umur Bey, çok uğraştı. Felâketzede babanın hiddetini bir türlü teskine muvaffak olamadı.

Umur Beyin dönüşü, Kantakozinos için büyük bir felâket oldu. Düşmanları tekrar ayaklandılar. Maamafih, artık bunun o derece ehemmiyeti yoktu. Vilâyetler ta-

mamile Kantakozinosun elinde idi. İmparatorice Annanın nüfuzu Bizans surlarından öteye geçemi-yordu. Kantakozinosun tarafından ise Anadolunun en kudretli bir beyi vardı. Osman oğlu Orhan Bey.

Kantakozinos, Orhan Beye kızını verecekti. Zaten güzel Teodorayı Orhan Bey istemişti.

Nihayet, Kantakozinos, Orhan Beye Teodorayı vermeyi vâdeyle-di. Orhan Bey Teodora ile evlen-di (H. 747, M. 1346).

O zaman Kantakozinosla Orhan bey arasındaki samimiyet büsbü-tün arttı. Teodoranın Orhan Bey-le evlenmesi Bizans sarayını telâşa düşürdü. İmparatorice Anna tekrar Türklerin yardımına baş-vurdu. Lidya Beyi Saruhan Bey-le bir ittifak akdetti. Umur Bey bunu haber aldı. Kantakozinos yardım için iki bin Türk gönder-di.

Bunlar, Saruhan Beyin ordusu-na mukabele edecekler; sarayın teşebbüsünü akim bırakacaklardı.

Kantakozinos Saruhan Beyin askerlerini elde etti. İstanbuldan Silivri önlerine bir kaç gemi gel-di. İki hükümdar bu gemilerde idi.

Fakat gemidekiler, Kantakozino-sa karşı hareket edecek olan Türklerin bülâkisi onu müdafaa et-tiklerini görünce duramadılar, sa-vuşup gittiler.

Kantakozinos Türklere ebediyen minnettar oldu. Türkler boş dön-memişlerdi. Bulgaristana girmişler, epeyce doyum olmuşlardı.

Bizansın vaziyeti günden güne Kantakozinosun lehine dönüyordu. Kantakozinos bu fırsattan istifade etti.

Silivriden Bizans üzerine yürü-dü. Yedikuledeki Yıldızlı kayı (Hrisoportta) dan ansızın şehre girdi.

İmparatoriceye bir heyet gön-derdi. Kantakozinosla İmparato-riçe arasında bir itilâf aktedildi. Bunun üzerine Kantakozinosla çarşı herkesin itimadı arttı. Bi-

zansta devamı bir sükûn hasıl ol-mıya başladı.

Kantakozinos muradına ermişti. Artık Bizans tahtında imparatorla beraber saltanat sürecekti.

Fakat, bütün bu zaferleri ve muvaffakiyetleri Türklerin silâhı kazanmıştı.

Orhan Bey kayınpederinin Bizans tahtını elde etmesinden pek memnun oldu. İki hükümdar bey-nindeki samimiyet gittikçe arttı.

Türkler artık İstanbulda nü-fuz sahibi olmuşlardı. İsedikleri zaman geliyorlar, saraya girip çı-kıyorlar, Bizanslılara karşı hâkim safata takınıyorlardı.

Kantakozinos, Paleologosa şeri-ki saltanat olur olmaz, onunla da barışıyor, genç imparatora kızla-rından birini veriyordu.

Bizans'ta iki hükümdarın aynı zamanda saltanat sürmesi usulü, artık dahilî fitnenin uzamasına meydan vermiyordu.

(Arkası var)

